

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm

Tədrisin təşkili və təlim

texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050115-Riyaziyyat və İnformatika müəllimliyi

Fakultə: Təbiyyat

Kafedra: Riyaziyyat və İnformatika

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İnformatikanın tədrisi metodikası (Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, TEM 05.04.2005, pr. № 17)

Kodu: İPF-B13

Tədris ili: IV tədris ili, (2024-2025).

Semestr: VI

Tədris yükü cəmi: 150 saat. Auditoriya- 60 saat (mühazira-30 saat, seminar -30 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: baş müəllim Ənvər Xandadaş oğlu Şahqubadbəyli

Kafedranın ünvani: Lənkəran şəhəri, H.Z.Tağıyev, 3 sayılı korpus.

Məsləhət saatı: V günlər: saat 14⁵⁰-16²⁰

E-mail ünvani: anvar191161@gmail.com

III.Təsviə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

LDU Elmi Kitabxanasında olan müvafiq ədəbiyyatların siyahısı

Əsas ədəbiyyat

1. S.S.Mirzəyev, Ə.Q.Pələngov: İnformatika dərslərində fərdi EHM-lərdən istifadə. Dərs vəsaiti. Bakı, 1998, 106 səh.
2. R.Hümbətəliyev, G.Qasımov, S.Həziyeva: İnformatikanın tədrisi metodikası. Dərs vəsaiti, Bakı, Elm və təhsil, 2017, 128 səh.
3. X.T.Novruzova, İnformatikanın tədrisi metodikası (I-IV siniflər üçün), Bakı - 2017, 152 səh.
4. Ümumtəhsil məktəblərinin informatika dərslikləri I-XI sinif
5. Ümumtəhsil məktəblərinin informatika programı I-XI sinif
6. Ə. Pələngov və başqları: İnformatika - ADPU-2005
7. Kərimov Sabit Qəhrəman oğlu və başq.: "Informatika"
8. M.S.Xəlilov : "Informatika". Dərslik. Bakı-2009
9. Əli Abbasov və başq.: "Informatika və kompyuterləşmənin əsasları" Dərslik. Bakı-2005

Əlavə ədəbiyyat:

1. Hesablama maşınları və kompyuterlər haqqında ümumi məlumat, R.Q. Ələkbərov, t.e.n., AMEA İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu.
2. Соломенчук В.Г.: Аппаратные средства персональных компьютеров – СПБ., БХВ – Петербург, 2003
3. M.A.Camalbəyov, R.Ə.Fərəməzov. IBM PC tipli kompüterlərin arxitekturası, sistem program təminatı və əməliyyat sistemləri. Bakı, H.Əliyev adına AAHM, 2009.

IV.Prerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi informatika yönlü digər fənlərlə yanaşı aparıla bilər.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa informatika yönlü fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Sürətlə inkişaf edən müstəqil Azərbaycan Respublikasında informasiya texnologiyalarının inşası bir zərurətə çevrilmişdir. Bu gün təhsil sistemində yeni forma və metodlardan istifadə

edilmesi xüsusilə zəruridir. Hazırda hər bir şagird və tələbə adı kompüter savadlılığından dərin gedərək, yeni texnologiyalardan düzgün istifadə etməyi, ətraf alımda gedən dəyişikliklər və cəmiyyətdəki sosial proseslərə öz münasibətini ifadə etməyi bacarmalıdır. Azərbaycan Respublikasının 2009-cu ildə qəbul etdiyi Təhsil Qanununda Azərbaycanda təhsil sisteminin yenidən qurulması, bütün mərhələlər üzrə müasir tələblər səviyyəsində formalasdırılması mühüm şərt kimi goyulur. Dünya dövlətlərinin təcrübəsi, eləcə də təhsilə müasirlik baxımından yanaşılması məsələləri elmi baxımdan əsaslandırılmış və təhsilin bütün istiqamətləri üzrə beynəlxalq miqyasda nüfuz qazanmış tədris üsulu və təcrübəsinə istinad olunmuşdur. İbtidai siniflərdə şagirdlərin informatika elmi ilə ilk tanışlığı başlayır. Təhsilin bütün sonrakı mərhələlərində şagirdlərin qazanmış olduqları bilik, bacarıq və vərdişlər ibtidai siniflərdə qoyulan təməl əsasında formalasdırılır. Bu səbəbdən ibtidai siniflərdə informatikanın tədrisi üzrə metodik sistem düzgün qurulmalı, müəllimlər isə şagirdlərdə 1-ci sinifdən başlayaraq bu fənnə həvəs və maraq yaratmağa çalışmalıdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik boreu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 ballı tələbə semestr ərzində, 50 ballı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılardır: 20 bal seminar və laboratoriya dörschlərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa, onda 10 bal seminar, 10 bal isə laboratoriyyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq, fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlənmiş başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvələrə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzdən xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzdən qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərfə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görüləcəkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, seminar 30 saat, Cəmi 60 saat

1.	Mövzu 1: İnformatikanın tədris metodikası kursu pedaqoji elmlər. Plan: 1. Informatikanın tədris metodikası kursunun vəzifələri 2. Informatikanın tədris metodikası məqsədləri. Mənbə: [2,3]	2
2.	Mövzu 2: İnformatika tədrisisinin məqsədlər sistemi. Plan: 1. İnformatika fənninin ümumi tədris məqsədləri. 2. İnformatika fənninin inkişaf və tərbiyəvi məqsədləri. 3. Məktəb informatika kursunun praktik məqsədi. Mənbə: [1,2]	2
3.	Mövzu 3: İnformatika tədrisisinin məqsədlər sistemi. Plan: 1. Şagirdlərdə kompüter savadlılığının formalaşması. 2. Kompüter maarifliyi və informasiya mədəniyyəti. Mənbə: [1,2]	2
4.	Mövzu 4: İnformatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi. Plan: 1. Nəzarət növləri. 2. Qeyri-adi nəzarət formaları. Mənbə: [2,3]	2
5.	Mövzu 5: İnformatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanması və qiymətləndirilməsi. Plan: 1. Yoxlama metodları. 2. Yoxlama funksiyaları. Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi. Mənbə: [2,3]	2
6.	Mövzu 6: İnformatikanın tədrisi metodları. Plan: 1. İnformatikanın tədrisi metodlarının təsnifatı. 2. Proqramlaşdırılmış tədris metodu. 3. Layihə metodu. Mənbə: [2-4]	2
7.	Mövzu 7: İnformatikanın tədrisi metodları. Plan: 1. Izah edici- nümayiş metodu. Reproduktiv metod. 2. Müəllim tərəfindən biliklərin şəfahi təqdimat metodları. 3. Öyrənilən materialın möhkəmləndirilməsi metodları. Mənbə: [1,2]	2
8.	Mövzu 8: İnformatika dərslərinin növləri. Plan: 1. Dərs növlərinin təsnifatı. Müasir dərslərə olan tələblər. 2. Yeni biliklərin təqdim edilməsi. Praktiki bacarıq və vərdişlərin formalaşması dərsi. Mənbə: [2,3]	2
9.	Mövzu 9: İnformatika dərslərinin növləri. Plan: 1. Bilik,bacarıq və vərdişlərin kompleks tətbiqi dərsi. 2. Nəzarət və yoxlama dərsləri. Kombinə edilmiş dərs. 3. Nətradisional informatika dərsləri. Mənbə: [2,3]	2
10.	Mövzu 10: İnformatika fənnində sinifdənəkənar iş. Plan: 1. Mahiyyəti və funksiyaları. Sinifdənəkənar işin məzmunu. 2. Formalar və vasitələr. İnformatika fənnindən sinifdənəkənar işin	4

	təşkili xüsusiyyətləri. Mənbə: [2,3]	
11.	Mövzu 11: İnformatika fənnindən müstəqil iş. Plan: <ol style="list-style-type: none"> İnformatika tədrisində müstəqil fəaliyyət. Şagirdlərin müstəqil işinin məqsəd, vəzifə və funksiyaları. Müstəqil iş növlərinin təsnifikasi. Mənbə: [1-3]	4
12.	Mövzu 12: İnformatika dərslərində maraqlılıq. Plan: <ol style="list-style-type: none"> Maraqlılığın mahiyyəti. Tədrisin təşkilati formaları. Pedaqoji vasitələr. Mənbə: [2,3]	4
CƏMI:		30 saat

N	Keçirilən seminar mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
1.	Mövzu 1: Kompüterlərin programlaşdırma və kibernetika elementlərinin məktəb həyatına daxil olması mərhələləri. İnformatikanın tədrisi metodikasının predmeti Plan: <ol style="list-style-type: none"> İnformatika elm kimi: Predmet və anlayışlar. Informatikanın fundamental əsasları. Mənbə: [2,3]	2	
2.	Mövzu 2: İnformatika tədris fənni kimi. İnformatika fənninin məktəb kursuna daxil edilməsinin məqsəd və vəzifələri. Plan: <ol style="list-style-type: none"> İnformatika fənninin ümumi və xüsusi məqsədləri. İnformatikanın tədrisi metodikası fənni müəllim hazırlığında tədris fənni kimi. Mənbə: [1,2]	2	
3.	Mövzu 3: İnformatika tədrisisinin məqsədlər sistemi. Plan: <ol style="list-style-type: none"> Şagirdlərdə kompüter savadlılığının formalşaması. Kompüter maarifliyi və informasiya mədəniyyəti. Mənbə: [1,2]	2	
4.	Mövzu 4: İnformatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi. Plan: <ol style="list-style-type: none"> Nəzarət növləri. Qeyri-adi nəzarət formaları. Mənbə: [2,3]	2	
5.	Mövzu 5: İnformatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanması və qiymətləndirilməsi. Plan: <ol style="list-style-type: none"> Yoxlama metodları. Yoxlama funksiyaları. Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi. Mənbə: [2,3]	2	
6.	Mövzu 6: İnformatikanın tədrisi metodları. Plan: <ol style="list-style-type: none"> İnformatikanın tədrisi metodlarının təsnifikasi. Programlaşdırılmış tədris metodu. Layihə metodu. Mənbə: [2-4]	2	
7.	Mövzu 7: İnformatikanın tədrisi metodları. Plan: <ol style="list-style-type: none"> Izah edici-nümayiş metodu. Reproduktiv metod. Müəllim tərəfindən biliklərin şəfahi təqdimat metodları. 	2	

	3. Öyrənilən materialın möhkəmləndirilməsi metodları.	
8.	Mənbə: [1,2] Mövzu 8: İnformatika dərslərinin növləri. Plan: 1. Dərs növlərinin təsnifatı. Müasir dərslərə olan tələblər. 2. Yeni biliklərin təqdim edilməsi. Praktiki bacarıq və vərdişlərin formallaşması dərsi.	2
9.	Mənbə: [2,3] Mövzu 9: İnformatika dərslərinin növləri. Plan: 1. Bilik,bacarıq və vərdişlərin kompleks tətbiqi dərsi. 2. Nəzarət və yoxlama dərsləri. Kombinə edilmiş dərs. 3. Nətradisional informatika dərsləri.	2
10.	Mənbə: [2,3] Mövzu 10: İnformatika fənnində sinifdənkənar iş. Plan: 1. Mahiyyəti və funksiyaları. Sinifdənkənar işin məzmunu. 2. Formalar və vasitələr. İnformatika fənnindən sinifdənkənar işin təşkili xüsusiyyətləri.	4
11.	Mənbə: [2,3] Mövzu 11: İnformatika fənnindən müstəqil iş. Plan: 1. İnformatika tədrisində müstəqil fəaliyyət. Şagirdlərin müstəqil işinin məqsəd, vəzifə və funksiyaları. 2. Müstəqil iş növlərinin təsnifatı.	4
12.	Mənbə: [1-3] Mövzu 12: İnformatika dərslərində maraqlılıq. Plan: 1. Maraqlılığın mahiyyəti. 2. Tədrisin təşkilati formaları. Pedaqoji vasitələr.	4

CƏMİ:

30 saat

XI. Fənn üzrə tələblər: İnformatikanın tədrisi metodikası fənninin təlimi zamanı tələbələrin təfəkkür, bacarıq və vərdişlərin formallaşdırılmasını nəzərə alaraq aşağıdakı tələb və tapşırıqlar nəzərə tutulur.

-kompüterin tətbiqi ilə fənnin əlaqələndirilməsi;

-Riyazi və iqtisadiyyat məsələlərinin proqnozlaşdırılması,

Eyni zamanda tələbələr fənni təsvir edən mövzulara aid test tapşırıqlar, məsələ və çalışmalar,informasiya texnologiyalardan istifadə edəkək qrafik və cədvəllerin qurulması,referatlar fərdi tapşırıqlar və s. tapşırıqları yerinə yetirməlidir.

Öyrənən tanış olur:

- İnformatikanın tədrisi metodikası fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemləri ilə;

- İnformatikanın tədrisi metodikası fənninin yeri, rolu və mövqeyi ilə;

- İnformatikanın tədrisi metodikası fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi ilə.

-Proqramlaşdırma dilləri və proqramlaşdırmanın əsasları ilə tanışlıq,

-Kompüter şəbəkələrində praktik iş, informasiyanın qorunması və təhlükəsizliyinin təmin olunması.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri.

Kursun sonunda tələbələr aşağıdakılari edə biləcəklər: 1. Məktəbdə informatikanın tədrisi metodikasının metodikasını, onun məqsəd və vəzifələrini izah edə biləcəklər. 2. Məktəbdə informatika kursunun məzmununu, metod və təşkil edilmə formalarını, tədris vasitələrini ifadə edə biləcəklər. 3. Baza kursunun məzmunu və əsas anlayışların öyrənilməsi metodikasını, tədrisin təşkili formalarını, əsas informasiya proseslərinin öyrənilməsi metodikasını, kompüter texnikasının aparat, program və informasiya modelləşdirilməsi və alqoritmlaşdırmanın vasitələrinin öyrənilməsi metodikasını biləcəklər. 4. Proqramlaşdırma dillərinin, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının öyrədilməsi metodikasını mənimsəyəcəklər. 5. İnformatika və İKT üzrə baza kursunda çalışma həllinin metodikasını mənimsəyəcəklər. 6. İbtidai siniflərdə

informatikanın tədrisinin xüsusiyyətlərini bilməcəklər. 7. İnfomasiya texnologiyalarından istifadə etməkla şagirdlərin öyrədilməsi metodikasını mənimşəyəcəklər.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları:

1. İnfomatiikanın tədris metodikası kursunun vəzifələri.
2. İnfomatiikanın tədris metodikası kursu pedaqoji elmlər.
3. İnfomatiikanın tədris metodikası məqsədləri.
4. İnfomatika tədrisisinin məqsədlər sistemi.
5. İnfomatika fənninin ümumi tədris məqsədləri.
6. İnfomatika fənninin inkişaf və tərbiyəvi məqsədləri.
7. Məktəb informatika kursunun praktik məqsədi.
8. Şagirdlərdə kompüter savadlılığının formalaşması.
9. Kompüter maarifliyi və infomasiya mədəniyyəti.
10. İnfomatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi.
11. Nəzarət növləri.
12. Qeyri-adi nəzarət formaları.
13. İnfomatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanması və qiymətləndirilməsi.
14. Yoxlama funksiyaları. Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi.
15. Yoxlama metodları

II. Kollokvium sualları:

1. İnfomatiikanın tədrisi metodlarının təsnifatı.
2. Proqramlaşdırılmış tədris metodu.
3. Layihə metodu.
4. Izah edici-nümayiş metodu. Reproaktiv metod.
5. Müəllim tərəfindən biliklərin şifahi təqdimat metodları.
6. Öyrənilən materialın möhkəmləndirilməsi metodları.
7. Dərs növlərinin təsnifatı. Müasir dərslərə olan tələblər.
8. Yeni biliklərin təqdim edilməsi.
9. Praktiki bacarıq və vərdişlərin formalaşması dərsi.
10. Bilik, bacarıq və vərdişlərin kompleks tətbiqi dərsi.
11. Nəzarət və yoxlama dərsləri. Kombinə edilmiş dərs.
12. Nətradisional informatika dərsləri.
13. Mahiyyəti və funksiyaları. Sinifdən kənar işin məzmunu.
14. Formalar və vasitələr.
15. İnfomatika fənnindən sinifdən kənar işin təşkili xüsusiyyətləri.

XV. İmtahan sualları:

1. İnfomatiikanın tədris metodikası kursunun vəzifələri
2. İnfomatiikanın tədris metodikası məqsədləri.
3. İnfomatika fənninin ümumi tədris məqsədləri.
4. İnfomatika fənninin inkişaf və tərbiyəvi məqsədləri.
5. Məktəb informatika kursunun praktik məqsədi.
6. Şagirdlərdə kompüter savadlılığının formalaşması.
7. Kompüter maarifliyi və infomasiya mədəniyyəti.
8. İnfomatika üzrə bilik və bacarıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi.
9. Nəzarət növləri.
10. Qeyri-adi nəzarət formaları.
11. Yoxlama funksiyaları. Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi.
12. Yoxlama metodları.
13. İnfomatiikanın tədrisi metodlarının təsnifatı.
14. Proqramlaşdırılmış tədris metodu.
15. Layihə metodu.
16. Izah edici-Nümayiş metodu. Reproaktiv metod.
17. Müəllim tərəfindən biliklərin şifahi təqdimat metodları.
18. Öyrənilən materialın möhkəmləndirilməsi metodları.
19. Dərs növlərinin təsnifatı. Müasir dərslərə olan tələblər.

20. Yeni biliklərin təqdim edilməsi. Praktiki bacarıq və vərdişlərin formalaşması dərsi.
21. Bilik,bacarıq və vərdişlərin kompleks tətbiqi dərsi.
22. Nəzarət və yoxlama dərsləri. Kombinə edilmiş dərs.
23. Nətradisional informatika dərsləri.
24. Mahiyyəti və funksiyaları. Sınıfdənkənar işin məzmunu.
25. Formalar və vasitələr. İnformatika fənnindən sınıfdənkənar işin təşkili xüsusiyyətləri.
26. İnformatika tədrisində müstəqil fəaliyyət. Şagirdlərin müstəqil işinin məqsəd, vəzifə və funksiyaları.
27. Şagirdlərin müstəqil işinin məqsəd, vəzifə və funksiyaları.
28. Müstəqil iş növlərinin təsnifikasi.
29. Maraqlılığın mahiyyəti.
30. Tədrisin təşkilati formaları. Pedaqoji vasitələr.

“İnformatikanın tədrisi metodikası” fənninin sillabusu 050115-“Riyaziyyat və İnformatika müəllimliyi” ixtisasının tədris planı və fənn programı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Riyaziyyat və informatika» kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir.
(16 yanvar 2025-ci il, protokol № 06).

Fənn müəllimi:

b.m. Ənvər Şahqubadbəyli

Kafedra müdürü:

dos.N.C.Paşayev